

категоріального апарату. В. С. Куйбіда, О. В. Карпенко, В. В. Наместнік. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. Серія : Державне управління. 2018. № 1. С. 5-10. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2018_1_3.

3. Протокол намірів між Державним комітетом зв'язку та інформатизації України та Генеральним Директором XIII Європейської Комісії від 08.07.1999 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_448.

4. Меморандум про взаєморозуміння між Генеральним Директором з питань Інформаційного суспільства Європейської Комісії та Державним комітетом зв'язку та інформатизації України щодо розвитку інформаційного суспільства від 14.09.2000. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_447.

5. Про Програму інтеграції України до Європейського Союзу: Указ Президента № 1072/2000 від 14.09.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1072/2000>.

6. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/250287124>.

7. Портал цифрового перетворення України e-Ukraine. URL : <https://eukraine.org.ua/ua>.

Олександра СКОК

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук

НЕКОНСТИТУЦІЙНІ НОРМИ В ЗАКОНІ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Конституційний Суд України, у Рішенні від 26 лютого 2019 року № 1-р/2019, у справі за конституційним поданням 59 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 368² Кримінального кодексу України, вирішив : «Визнати такою, що не відповідає Конституції України (є неконституційною), статтю 368² Кримінального кодексу України. Стаття 368² Кримінального кодексу України, визнана неконституційною, втрачає чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим, остаточним та таким, що не може бути оскаржено». Конституційний Суд України зазначив, що «... дана норма не відповідає вимогам чіткості, точності й однозначності, а тому суперечить юридичній визначеності як складовій принципу верховенства права, закріпленого у ст. 8 Конституції України» [1].

Чинний Кримінальний кодекс України, у Розділі XVII Особливої частини, який регулює питання відповідальності за кримінальні

правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, у своєму змісті містить неконституційну ст. 368² [2].

Кримінальний процесуальний кодекс України, у ч. 2 ст. 297¹, передбачає спеціальне досудове розслідування щодо окремих видів кримінальних правопорушень, відповідальність за які встановлено Кримінальним кодексом України. До переліку таких діянь належить ст. 368² Кримінального кодексу України, яка втратила чинність [3].

Конституційний Суд України, у Рішенні від 11 червня 2020 року № 7-р/2020, у справі за конституційним поданням 55 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 375 Кримінального кодексу України, вирішив: «Визнати такою, що не відповідає Конституції України (є неконституційною), статтю 375 Кримінального кодексу України. Стаття 375 Кримінального кодексу України, визнана неконституційною, втрачає чинність через шість місяців з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим, остаточним та таким, що не може бути оскаржено». Конституційний Суд України зазначив, що ст. 375 КК України «... суперечить принципіві верховенства права, а саме такому його елементові, як юридична визначеність, та не узгоджується з принципами незалежності суддів, обов'язковості судового рішення, а отже, суперечить ч. 1 ст. 8, ч. ч. 1, 2 ст. 126, ч. 1, п. 9 ч. 2 ст. 129 Конституції України» [4].

Питання щодо існування кримінальної відповідальності та, як наслідок, можливість порушення кримінального провадження за діяння, передбачене ст. 375 Кримінального кодексу України, за постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови, були предметом обговорень Вищої ради правосуддя у щорічних доповідях 2017–2020 року, як одного із механізмів впливу на суддів, під час виконання ними професійної діяльності [5 – 8].

Відповідно до ст. 91 Закону України «Про Конституційний Суд України», від 13 липня 2017 року № 2136-VIII, «Закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення» [9]. Конституція України, у ст. 152, визначає, що «Закони та інші акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності» [10].

Відповідно до абз. 2 пункту 3 Рішення Конституційного Суду України № 7-р/2020, встановивши невідповідність Конституції України (неконституційність) статті 375 Кримінального кодексу України,

«Конституційний Суд України вважає за доцільне відтермінувати втрату чинності цієї статтею на шість місяців з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про її неконституційність» [4]. Враховуючи це, Верховна Рада України повинна була привести нормативне регулювання положень статті 375 Кримінального кодексу України у відповідність до Конституції України та Рішення Конституційного Суду України від 11 червня 2020 року № 7-р/2020, у встановлені терміни. Необхідно звернути увагу на те, що з дня прийняття Конституційним Судом України Рішення № 7-р/2020 минуло вже більше одного року, а чинний Кримінальний кодекс України містить дану норму із поміткою «неконституційності». Останні зміни, які вплинули на редакцію цієї статті, пов'язані із Законом України № 421-VIII від 14 травня 2015 року. Вища рада правосуддя, у Щорічній доповіді «Про стан забезпечення незалежності суддів в Україні» за 2020 рік, висловила позицію, що Рішення № 7-р/2020 «стало важливою подією для забезпечення незалежності суддів» [8].

Отже, враховуючи те, що ст. 368² Кримінального кодексу України є такою, що втратила чинність, вважаємо доцільним виключити дану норму із змісту Кримінального кодексу України та внести відповідні зміни до Кримінального процесуального кодексу України, зокрема, виключити ст. 368² КК України з переліку статей, по яких здійснюється спеціальне досудове розслідування, передбачене ч. 2 ст. 297¹ КПК України. Також вважаємо доцільним виключити ст. 375 з положень Розділу XVIII Особливої частини Кримінального кодексу України, який регламентує відповідальність за кримінальні правопорушення проти правосуддя.

1. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 59 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 368-2 Кримінального кодексу України: Рішення КСУ від 26.02.2019 р. № 1-р/2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/v001p710-19>.

2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2341-14>.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4651-17>.

4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 55 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 375 Кримінального кодексу України: Рішення КСУ від 11.06.2020 р. № 7-р/2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/v007p710-20>.

5. Щорічна доповідь за 2017 рік «Про стан забезпечення незалежності суддів в Україні». URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/shchorichna_dopovid_za_2017_rik_.pdf.

6. Щорічна доповідь за 2018 рік «Про стан забезпечення незалежності суддів в Україні». URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/shchorichna_dopovid_za_2018_rik.pdf.

7. Щорічна доповідь за 2019 рік «Про стан забезпечення незалежності суддів в Україні». URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/shchorichna_dopovid_za_2019_rik_pro_stan_zabezpechennya_nezalezhnosti_suddiv_v_ukrayini_compressed.pdf.

8. Щорічна доповідь за 2020 рік «Про стан забезпечення незалежності суддів в Україні». URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/shchorichna_dopovid_za_2020_rik_pro_stan_zabezpechennya_nezalezhnosti_suddiv_v_ukrayini.pdf.

9. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2136-19>.

10. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

Юрій ТКАЧ

старший викладач кафедри
цивільного та кримінального права
та процесу Чорноморського
національного університету
імені Петра Могили
(м. Миколаїв, Україна),
кандидат юридичних наук

Софія КІТ

здобувач вищої освіти за першим
(бакалаврським) рівнем
спеціальності 081 Право
Міжнародного класичного
університету імені Пилипа Орлика,
(м. Миколаїв, Україна)

ІННОВАЦІЙНІ КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОДАТКУ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ГРОМАДЯН ТА ІНШИХ СОЦІОСУБ'ЄКТІВ У КОНТЕКСТІ ДІЇ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА : ЧАСТИНА 5

З метою реалізації інноваційних підходів щодо докорінного реформування сутності, функцій та системи антиделіктних органів та відповідного забезпечення дотримання правового статусу громадян та інших соціосуб'єктів у контексті неухильної дії принципу верховенства права відповідно до вимог ч. 1 ст. 8 Конституції України [3] та п. 57 розд. IV Доповіді Венеціанської комісії «Верховенство права» [1] О. Кириченко та інші представники наукової школи юриспруденції професора Аланкіра розробили інноваційні редакції 13 статей перспективного Конституційного кодексу України, а також будь-якої іншої країни світу [2, с. 68–84 та ін], з яких у даній публікації більш доцільно спричинити подальшу наукову апробацію наступні :

IX. «Сутність погіршення правового статусу соціосуб'єктів»:
«Погіршенням правового статусу соціосуб'єктів якими є такі: